

ván a gyakorló iskolai tanítótól, ezért minden reális kívánság, mely e pálya kívánatossá tételére és megjutalmazására felmerült: figyelemreméltó és méltánylandó. Ennek beteljesülését őszintén kívánjuk. Egy körülményre mégis rá kell mutatnunk. A cikk írója ugyanis az anyagi ellátás megállapításánál folytonosan a polgári iskolák tanárainak anyagi ellátására hivatkozik. Itt meg kell jegyeznünk, hogy a polgári iskolák tanárai nagy többségükben semmivel sem részesülnek jobb anyagi ellátásban, mint a gyakorló elemi iskolai tanítók, holott a polgári iskolák tanárai a tanítói diploma után régebben még 3 s ma már 4 évi főiskolai, illetőleg egyetemi tanulmányokat is végeznek. Azután azt is meg kell állapítanunk, hogy viszont az ország egyetlen gyakorló polgári iskolájának tanárai itt Szegeden, a mai napig még semmi különleges fizetésprémiumot nem élveznek. Azért kívánatos, hogy elvi törekvésekben egy más státusz tagjaira ne hivatkozzunk, a tények lerögzítésénél pedig a szigorú objektivitásra kell törekednünk.

A folyóirat második cikkében *Somos Lajos dr.: A magyarnyelvi képzés reformjához* címmel értekeznek. A kérdést a tanítóképző-intézetek tanztervén át vizsgálja. Megállapítja, hogy a tanítónövendékeket az írásnak nemcsak élettanával, hanem a modern gyermeklélektan figyelembevételével annak körtanával is meg kell ismertetni, valamint időt kell szánni a beszéd technikájának és hibáinak a megismertetésére is. E kérdések a jövő nevelőjét közelebbről érdeklik. A célt ezen a két ponton csak úgy lehetne elérni, ha az általános nyelvi oktatás a tanítóképzőkben nagyobb jelentőséget nyerne.

A továbbiakban *Erdélyi Olga* a budapesti kir. főigazgatóság jelentése alapján *a magyar tanítóképzés 1932/33. tanévi statisztikai adatait ismerteti*. Külön kiemeli, hogy az érintett jelentés a szokásos adatok mellett a tanítóképzők értesítőiben az 1920. évtől megjelent összes értekezéseket és életrajzokat is felsorolja s közli a tanárok rangsorszerű névjegyzékét is. — A statisztikai adatokból megtudjuk, hogy hazánkban 20 tanítóképző, 36 tanítónőképző és 4 óvónőképző működött. A tanulók létszáma az összes intézetekben 9696 (3047 fiú és 6649 leány) volt. Felpanaszolja, hogy a növendékek s főleg a fiútanulók tanulmányi eredménye (48,4 % elégséges) nem volt kielégítő. Ennek okát abban látja, hogy a jobb tanulók elsősorban a középiskolák felé törekszenek. A kiadott oklevelek száma 1932/33 tanévben 2111 volt (férfi 731, női oklevél 1380). A további adatok a tanítóképző-intézeti tanári személyzetre vonatkoznak. A tanári személyzet összes száma: 994, ezek közül 6 % helyettes. A folyóirat további részét az irodalom, egyesületi élet és hírek rovata tölti ki. (kd.)

A Népoktatási Szemle 1934. évi III-ik, július-szeptemberi száma az iskolaegészségügy jegyében jelent meg. A tanulmányok sorozatát *Padányi Andor*: »*A gyermek egészsége a nemzet jövője*« című cikke nyitja meg. *Dr. Bárczi Gusztáv* rámutat azokra a mélységekre, amelyek a nagyvárosi gyermekek gyenge testi fejlettségének okai és lelki romlásának megindítói. Rámutat arra, hogy sokszor a szülők túlzott életigényeinek lesz áldozatává az otthoni nevelés nélkül maradt gyermek, vagy a nyomortól utcára üldözött gyermek ravasszá, körmönfonttá válik az élettel való birkózásban. Orvos és pedagógus együttes munkával oldhatják meg a mai városi gyer-

mek problémáját. *Kerbolt László dr.* az iskolaorvosi intézmény alá nem tartozó falusi és tanyai tanulók egészségügyi viszonyait ismerteti, amely ma az erősen leromlott gazdasági állapotok következtében még a nagyvárosinál is rosszabb. Ismerteti a mezőkövesdi járásban 1932-ben nyert iskolaegészségügyi adatokat s rámutat, hogy sürgősen szükséges a falvakon is megszervezni a fizetett iskolaorvosok intézményét. *Sugár Béla* cikke foglalkozik: a) azzal a kérdéssel, mit jelent egészségnevelő szempontból, ha a tanító maga hibájából rendetlen, egészségtelen életmódot folytat; b) az egészségtelen iskolaépületek súlyos nemzedék-rontó hatásával; c) miként használhatja fel nevelői eljárását a tanító az egészség szolgálatában. *Dr. Gaál András* Kálmán ismerteti nagy vonalaiban az általános egészségvédelmet, laposabban ennek iskolaegészségügyi részét, az Orsz. Közegészségügyi Intézet ezirányú munkásságát. Egy következő cikk ismerteti székesfővárosunknak az országban egyedülálló iskolaegészségügyi intézményeit és sajtó szívvvel láthatjuk, hogy az ország más városaiban és vidékein a rendkívül nagyjelentőségű iskolaegészségügyi intézmények és intézkedések hiányzanak. *Ósz Béla dr.* folytatja a külföldi népoktatás és iskolafelügyelet ismertetését. Ebben a számban *Anglia népoktatásügyét* ismerteti, amely a mi népoktatási rendszerünkötől való sok eltérése miatt különös érdeklődésre tarthat számot. (mgv.)

Paedagogische Warte. (41. évf. 19. f., 1934. okt. 1. Die Nordsee als Gesamtunterrichtsthema.) A P.W. okt. 1. száma az Északi-tengert tárgyalja tárgyi egységben, eleven-szerves összefüggésben. Témát akar szolgáltatni annak a tanítási iránynak, melyet »Gesamtunterricht« néven ismerünk, s mely áthidalja a szakoktatásnak szakok szerinti tagozódását. Történelem, földrajz, geológia, természetrajz, fizika, időjárás, néprajz, művészeti megfigyelések zárt egységben kerülnek itt szóhoz és alkotnak egy egészet. Az egyes fejezetek alább következnek:

I. Nordstrand. Egy sziget pusztulása és keletkezése. (Otto Hartz.) Nordstrand Schleswig-Holstein mentén, Husumtól nyugatra fekvő marsziget. Töltések védik s csak dagály idején közelíthető meg. Tipikus marsvidék. Hatalmas külső gátak, belső töltések mindenfelé. Mesterséges földhányásokon gazdasági udvarok, körül rozsföldek, gazdag legelők nagyszámú legelésző állatokkal. A magas gátakról jól látható a távoli Pellworm szigete és 4 km távolban a wattengerben elterülő, s »Hallig«-nak nevezett apró szigetvilág, sok csupán néhány házból álló telepítéssel.

Egy öreg bennszülött fríz előadja, hogy ezek a szigetek összefüggő szárazföldet alkottak, sok templomtornyú, sokezer lakosú termékeny szigetet, melynek »Nordstrand« volt a neve. Az itt hullámozó tenger helyén terült el a gazdag Rungholt város, melyet Isten a népmonda szerint gonoszságáért elsüllyesztett. Tény az, hogy ez a gazdag vidék a 14. században egy viharos dagály következtében 7 más községgel egyetemben elpusztult és víz alá került. Amióta itt ember él, állandó harc az élete, küzdelem a tenger ellen, mely az ellene emelt gátakat folyton rombolta, átátörte. Csak a legújabb idők technikája képes oly gátakat építeni, melyek sikerrel dacolnak a tenger dühével, úgy hogy még az 1916 évi jan. 16-iki vihardagály sem tudta azokat áttörni.